

A félszázestendős budapesti földalatti vasúton végre reformokat léptettek életbe

Régi mulasztást igyekeznek a főváros jóvátenni, amidőn a földalatti vasúti hálózat kiépítésének megkezdéséig is javítja a földalatti villamosvasút forgalmát.

Ma a Beszkárt összes vonalai közül a földalatti a legzsúfoltabb, ami a különös helyzetnél fogva sokkal nagyobb veszélyeket rejt magában, mint a földfeletti villamosok zsúfoltsága.

A nagyforgalmú órákban a Deák Ferenc-téren, különösen pedig a Vilmos császár-úti és Mussolini-téri megállóknál minden egyes földalatti villamos kocsi valószínűleg ostrommal foglal el az utazóközönséget.

A Beszkárt igazgatósága — saját hibáján kívül — sem tud ez idő szerint a földalatti közlekedésen sokat javítani. Tudvalevő, hogy a kontinens Budapest volt az első város, amely földalatti villamosvasutat épített.

Már 1896-ban, a Millennium évében nyílt meg a 3,7 kilométer hosszúságú Ferenc József Földalatti Vasút, amely az akkori Gizella-térről (ma Vörösmarty-tér), a Gerbeaud-palota előtt fekvő végállomásról vezetett a Harmincad utcán és Vilmos császár-úton át az Andrássy-útra, amelynek végén, a városligeti tö

partján, a több mint három kilométer hosszúságú földalatti részből a föld színére került és az Artézi-fürdőnél végződött.

Negyvenhét év alatt vonalhosszúságban semmit sem fejlődött ez a vasút, mindössze az történt, hogy néhány évvel ezelőtt kicserélték a földalatti villamoskocsik motorjait és az erősebb motorok nagyobb sebességet tudnak kifejteni.

A földalatti pálya tökéletes automatikus biztonsági berendezése lehetővé teszi, hogy a kocsik még egy percenél is rövidebb időközökben kövessék egymást. A megállóhelyet a villamos motoros kocsik akkor hagyhatja el, ha az előtte lévő a megelőző állomás bejáratát már elhagyta. Amíg pedig egy-egy villamoskocsi a megállóhelyen tartózkodik, a mögötte lévő egészen a megállóhely bejáratáig, alig 100 méterre tőle megkérlelheti, s mielőtt az előző villamoskocsi a megállóhelyet elhagyja, nyomban utána mehet. A biztosítóberendezés piros, illetve fehérszínű villamoslámpáinak változását az utazóközönség is megfigyelheti és laikus is megállapíthatja, milyen tökéletes biztonságot nyújt a földalatti közlekedés, ahol sem az eső, sem a jég, sem a köd nem befolyásolhatja a közlekedést.

ahol minden utasnak — akár van jegye, akár nincs — sorba kell állania a pénztár előtt.

Ha a jegykezelő eselleg éppen pénzt vált, addig senki sem juthat be a Perronra, amíg az előtte lévő utas a jegypénztártól el nem megy. A Vilmos császár-úton és a Mussolini-téren a legtöbb utas ugyanis átszállójeggyel igyekszik a földalatti villamosra, ha tehát ezeknek az utasoknak a többi utassal kell egy sorban állni, aki a pénztárhoz igyekszik, az új rendszer nemcsak hogy nem javít a helyzeten, de még sokkal nagyobb torlódást fog előidézni.

A földalatti villamoskocsiknak belső berendezése is feltétlenül modernizálásra szorul, hiszen most még a földfeletti kocsiknál is arról van szó, hogy az ülések egyik részét leszerelik.

Ha ilyen tervvel foglalkoznak a hosszú vonalakon közlekedő villamoskocsikban, annál indokoltabb lehet a padok nagyrészének leszerelése a földalatti villamoson, amelynek útja a két végállomás között is mindössze tíz percet vesz igénybe. De a kocsik belsejének kiképzése a nagy félkörben futó padokkal is teljesen lehetetlen.

Szerencsére a földalatti villamoshálózat kiépítését már elhatározták és remélhetően a háború befejezését követő két vagy három éven belül, amikor az autobuszközlekedés ismét helyreállhat, a másfélmillió Budapesti lakos nem lesznek ilyen mindennapi közlekedési gondjai.

B. S.

A másfélmillió Budapestnek mindössze 20 földalatti villamoskocsija van

A földalatti vasútnak mindössze 21 motoros kocsija van, ezek közül is azt a díszes kivitelű kocsit, amelyen a Millennium idején Ferenc József utazott, a Közlekedési Múzeumban állították ki. Ugyanakkor a forgalom részére mindössze 20 kocsi szolgál, amiből a természetes javításra átlag 10 százalékot számítva, a forgalmat 18 kocsinak kell lebonyolítani.

A forgalmas órákban legalább 17—18 földalatti villamoskocsi szállítja az utazóközönséget.

Felmerült az a terv, hogy két kocsiból álló vonatokat indítsanak, de a Vörösmarty-utcai és a Hitler-téri megállóhelyek hosszúsága nem elegendő és az ilyen szerelvény nem tudna a megállóhelyen megfelelő módon megállni, mert az egyik része az alagútban maradna. Egyébként, ha a rendelkezésre álló 18 motoros kocsit párosan helyeznék forgalomba, az mindössze 9 szerelvényt adna, amit viszont nem tudnának elég sűrű időközben indítani és végeredményben egyetlen egy utassal sem szállíthatnának többet, mint az egyes járatokban közlekedő ugyancsak 18 kocsi.

A kocsik zsúfoltságán most végre radikális eszközökkel igyekeznek segíteni a Beszkárt és külföldi mintára bevezetik a zárt Perront, egyelőre csak a forgalmas állomásokon.

A Perronra csak annyi utast hocsátanak, amennyi a kocsiban helyet kaphat. Ilyen formán nemcsak a kocsik sokszor életveszélyes túlszűfoltóságát szüntetik meg, de a jegyellenőrzést is hatóságos teszik, mert zsúfolt kocsira hiába állítanak két kalautz is, az utasok legnagyobb részét meg sem tudják közelíteni, hogy a jegyét kezeljék.

Az új rendszer azonban csak akkor fog bevalni, ha a külföldi példát pontosan közzelik és nem kapcsolják össze

ÉLES ÖSSZECSAPÁSOK a Turistaszövetség februári tanácsülésén

A Magyar Turisták Országos Szövetsége most tartotta februári tanácsülését, amelyre az ellenzék teljes számmal, nagy készültséggel vonult fel, mert többen szóvá akarták tenni a szövetségi hivatalos lap önkényes fejlesztését és az ezzel járó többletkiadásokat, amelyekhez a vezetőség nem adott engedélyt.

A tanácsülésen Görgey László dr., az egyetemi turisták kiküldöttje részletesen megindokolta azt a már a multkor előterjesztett kifogását, amelyet a hivatalos értesítő önkényes fejlesztése miatt adott be a szövetséghez.

Indokolását számos hozzászólás követte. Ezek közül legérdekesebb volt Ankner Béla, a Magyar Turista Életfelelős szerkesztőjének nagy beszéde, amelyben arra mutatott rá, hogy a szövetség jelenlegi titkárja, Polgárdy Géza „úgy végzi a turistamunkát, hogy egyik kezében toll van, a másikban pedig kard és — sajnos — a kardot gyakrabban használja, mint a

tollat és így többet árthat a turistaság ügyének, mint amennyit használ”.

Sajnos, mind jobban elhatalmasodik a szövetségben az a létkör, amely a turisták békeszerető elemeit elidegeníti a szövetségtől és távollattartja mindenféle közös turistamunkától.

Mind jobban szaporodik azoknak a turistáknak száma, akik vasárnap veszik a hátizsákjukat és kimennek a természetbe, de a közös turistaüggyel többé nem törődnek, éppen a szövetségi élet meddősege és törzsalkodásokban, veszekedésekben kimerülő „munkálkodás” miatt. A turisták túlnyomó részében mindjobban meggyőződésé válik az a hit, hogy ilyen viszonyok mellett nem érdemes közös munkát végezni, nem érdemes időt és idegetek áldozni — veszekedésekre, mert ezek az embereket eltávolítják a turistaságtól és egymástól, holott éppen ennek az ellenkezője a turistaság célja.

Végül hangoztatta, hogy a

szövetségi értesítőnek címlappal való ellátása éppen ma, az anyagokkal való ta-
karékoskodás idején: teljesen felesleges és ésszerűtlen, különben is ehhez előbb a szövetség parlamentjének felhatalmazása kellett volna.

A külön címlapnak nincs értelme, mert év végén úgyszólván eldobják, amikor a füzeteket bekötöztetik.

Kár volt ezzel 3000 pengő költségtöbbletet okozni az anyagi nehézségekkel küzdő szövetségnek.

Az elnökség válasza után a felszólalásokat nagy megelégedéssel vette tudomásul a független turisták nagy tábora, amely már régóta elégedetlen a szövetségi titkár működésével.

Hangok hallatszottak még a vérszegény, felesleges és szükségtelen kis kalautz-füzetecskék ellen is, mert azok feltűnően nagy összegbe kerülnek a szövetségnek, ugyanakkor, amikor nehéz terpeken védőkunyhókra vagy kis menedékházakra nincsen pénze a szövetségnek.

KÉTSZÁZ DETEKTÍV ÉS 120 RENDŐR RAZZIÁJA a kőbányai gyilkos után

A kőbányai gyilkosság ügyének nyomozása újabb fordulóponthoz jutott. Megállapították, hogy a kucsás ember, aki Schwartz Fabián Hona Júliát felkoncolta, valószínűleg azonos a pestszentlőrinci rémmel, akit mint „kutyás Ferkó” ismernek a környéken.

Kutyás Ferkó, mint a nyo-

Lezárják a Teleki-teret és környékét

A rendőrség sorozatos razziait próbálta az eltűnt bestiális gyilkost kézrekeríteni, de a razzikák eddig eredménytelenek maradtak.

Gyállyigeten, Pestszentlőrincen, Csepelen, végül kiderítették a gyilkos után, de a kucsás ember nem került elő.

Tegnap délután Budapesten rendeztek nagyarányú razziait, amely délután kettőkor kezdődött s este hét óra után fejeződött be. A razzia a VII. kerületi, vígutcái kapitányságról indult el, s azon 200 detektív és 120 rendőr vett részt. A rendőrök és detektívek gyűrűszerűen vették körül a Teleki-teret, lezárták a torkolló utcákat, állították a kapualjakat, majd rajvonalba vonultak fel s mindenkit igazoltattak.

A nagyarányú razzia valószínűleg pánikot keltett a Teleki-terén s az alvilág ittartózkodó tagjai megröghanták a villamosokat s így akarták kikerülni a rendőrség gyűrűjéből.

A detektíveknek azonban arra is volt gondjuk, hogy a vil-

mosok se menekülhessenek el senki s a villamos megállók is megfigyelés alá vonták, sőt a villamosokon is igazoltatták az utasokat.

Több mint 1500 embert igazoltattak a detektívek, s ezek közül 232 férfit és 90 nőt állítottak elő.

Az előállítottak igazoltatása egész éjjel tartott s ennek során kiderült, hogy jó fogást csinált a rendőrség, mert 10 zsebmész, 15 betörő és több körözés alatt álló bűnöző került kézre.

Csupán a legnagyobb vad, a kőbányai rém, az asszonykoncoló gyilkos nem került elő.

A nyomozás annak ellenére, hogy a gyilkos még nincs meg, mindenesetre előbbre haladt, mert most már tudják a detektívek, hogy kit kell keresniük. Edig ugyanis csak annyit tudtak a gyilkosról, hogy egy kucsás, bekecses, csizmás ember, de semmi közelebbi adat nem volt, amelyből pontos személyleírását meg tudták volna határozni.

Kutyás Ferkónak azonban

pontos személyleírása van a rendőrségen, sőt a fényképe is ott van a bűnügyi nyilvántartóban, mert már egy ízben büntetve volt állatkínzásért.

A detektívek megmutatták Kutyás Ferkó fényképét az Üllői-út 86. szám alatti Molnár-féle vendéglőben s itt is határozottan felismerték a fényképben azt az embert, aki január hó 14-én este Schwartz Fabián Hona Júliával jelent meg a vendéglőben. A fényképet most sokszorosították s elküldték az ország minden nyomozó hatóságának s rádiókörözést is adtak ki Kutyás Ferkó kézrekerítésére.

Pályázat

A Magyarságtudományi Intézet Baráti Szövetsége pályázatot hirdet egy tetszés szerinti választott, hazatért bukovinai székely telepes község néprajzi, társadalomrajzi, nyelvészeti vagy antropológiai tudományos értékű feldolgozására. A néprajzi vagy társadalomrajzi monográfia terjedelme legalább 10—10 ív, a nyelvészeti vagy antropológiai monográfia terjedelme pedig legalább 5—5 ív legyen. A díjnyertes munkákat (amennyiben minden tudományzakra akad pályázó) a szokásos írói tiszteletdíj mellett a Magyarságtudományi Intézet adja ki s a Baráti Szövetség külön ezer-ezer (1000) pengővel jutalmazza. A pályázat beadási határideje a szokásos jelígyes borítékokkal 1943 november 1. A pályázat beadásához elegendő a feldolgozandó anyag és egy teljesen kidolgozott fejezet, valamint a monográfia részletes tervének beadása is.

MÁLY GERŐ

GOLL BEA

VASZARY PIRI

HAJMÁSSY MIKLÓS

TURAY IDA

HALMAY TIBOR

BENKŐ GYULA

Mind Önt mulattatja a **CSALÁDUNK SZÉGYENE** c. filmbohózatban Ma! **SCALA**